

Aczy

Warszawa, d. 23 lipca 1919.

1172/92.

Naczelne Dowództwo W. P.
Oddział II
Sekcja Wojsk.-Dyplomat.

Do

D. Nr. 8940/II

ADJUTANTURY GENERALNEJ NACZELNEGO WODZA

Raporty rotm. Czaczki
z dn. 18 i 19 lipca.

w W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się odpisy raportów rotm.
C z a c z k i z dnia 18 i 19 lipca b.r.

2 załączniki

H a l l e r m.p.
Pułkownik

Za zgodność:

Protaszkiewicz

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 1172/92 dnia 26/VII 1919 r.
załącz. Wydział.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

298
244

Odpis depeszy.

Cieszyn, dow 341 18/7 -18

Sztab Generalny rzm 2 Warszawa

Cieszyn 18 lipca 1919 r./ 1. 618/ Sytuacja niezmieniona. Na Śląsku spokój zupełny. Czesi dotychczas trzymają zaaresztowanych trzech kolejarzy z Bogumina, twierdząc, że są podejrzani za agitacje bolszewizmu na podstawie znalezionych koło nich odezw jak te znalezione odezwy wyglądają podaje je w całości "regulamin dla" miejscowych komitetów polskich w gminach księstwa cieszyńskiego zls. w każdej gminie tworzy się według potrzeby "miejscowy komitet polski", do komitetu miejscowego wchodzi przedstawiciele wszystkich miejscowych polskich stronnictw politycznych. Ilość członków wchodzących w jego zakres jest nieograniczona. W interesie samego Komitetu jednakowoż jest ograniczyć ich liczbę najwyżej do 5 osób, działalność "Komitetu miejscowego" rozciąga się na obręb dotyczącej gminy, zadaniem Komitetu jest objęcie wszelkich spraw polskich danej gminy w swoje ręce środki prowadzące do celu: 1. doglądanie nieprzychylnych dla polskości rządów gminnych 2. badanie nastroju wśród ludności 3. Podtrzymywanie ducha polskości 4. Sledzenie szkodliwych ludzi, ich nieuszkodliwienie lub podawanie sposobów tegoż 5. Przeciwdziałanie agitacji czeskiej i niemieckiej 6. Rozszerzanie prasy polskiej 7. Przedkładanie wszelkich skarg, nieporozumień, dolegliwości i niedomagań ludności "sekretarjatowi" w Cieszynie przez samych członków Komitetu 8. Utrzymywanie stałego kontaktu z sekretarjatem politycznym w Cieszynie 9. wykonywanie poleceń sekretarjatu na miejscu, komitet wybiera z pomiędzy siebie przewodniczącego, sekretarza i skarbnika, połączone z pracą Komitetu potrzebne wydatki ponosi sekretarjat polityczny w Cieszynie wszelkie większe zamierzone wydatki Komitetu muszą jednak uzyskać aprobatę sekretarjatu nagłe wydatki drobne do ogólnej wysokości 20 k. poczynione być mogą zaraz. Komitet zbiera się z reguły raz w tygodniu. W razie potrzeby zbiera się Komitet częściej, odpis protokołu posiedzenia Komitetu przesyła sekretarz sekretarjatowi w Cieszynie - w ważnych wypadkach osobnym kurjerem w przeciągu godzin 24, przewodniczący Komitetu jakoteż wszyscy jego członkowie są odpowiedzialni moralnie przed narodem polskim za obywatelskie spełnianie swych obowiązków. W Cieszynie dnia 8 maja 1919 sekretarjat

polityczny dla Śląska odezwę ta w tłumaczeniu przedłożyłem dzisiaj Komisji zadając interwencji u władz czeskich, gdyż tych odezw nie można uważać za agitacje bolszewicką tembardziej że w myśl umowy paryskiej Bogumin pod względem administracyjnym podlega radzie narodowej mor. slezsky dennik pisze odnośnie do konferencji "kłopoty ze Słowaczną spowodowały zwłokę w przeprowadzeniu próby rozwiązania sprawy cieszyńskiej w bezpośrednich rokowaniach z Polakami do których miało przygotować drogę osobistą zetknięcie Paderewskiego z Masarykiem. My tutaj w bezpośrednim sąsiedztwie przeżyliśmy w trwodze cały miesiąc podczas walk na Słowaczną, że wezmą górę głosy tych Polaków, którzy domagali się aby w cieszyńskim napaść na nas wyzyskując naszą krytyczną sytuację; nie można się nam więc dziwić że nie witamy zagajenia rokowań z Polakami, dochodzących do skutku na wyraźny rozkaz z Paryża z zapałem i wiarą w pomyślne zakończenie mimo to nie pozbywamy się wszelkiej nadziei, że w bezpośrednich rokowaniach zwycięży uznanie rzeczywistych stosunków nad fantazjami nacjonalistycznymi /widocznie sławne potrzeby czeskie nad prawem ludności polskiej/ i że w bezpośrednim porozumieniu a nie pod dyktą tem obcych, chociażby zaprzyjaźnionych państw, zostanie usunięty spór który miesiącami czynił wrogów z pokrewnych sąsiednich narodów wiaś nie oswobodzonych z podobnej przemocy i zagrożonych przez wspólnego wroga ooba równomiernie nienawidzącego
nego wroga Czeczka Rotmistrz

Za zgodność:

[Handwritten signature]
En

Odpis depeszy.

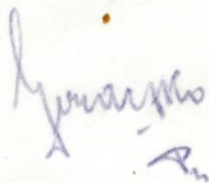
Sztab Generalny Oddział Rzm.2 Warszawa

rr Cieszyn dow 369 19/7 16 20

Cieszyn 19 lipca 1919 Sytuacja niezmienną. Spokój na Śląsku zupełny. Dziś o godzinie 18 oczekuje w Piotrowicach na delegatów czeskich i wiozę ich do Krakowa. W Krakowie oczekiwać będzie na nas del. ministerstwa Olechowski. Polscy członkowie mają już dziś wieczór pierwszą konferencję. Komisja koalicyjna ma wyjechać jutro z Cieszyna do Krakowa. Niestety preludja w czeskiej prasie do konferencji są tego rodzaju, że nie można się niczego spodziewać. W artykule olbrzymim poświęconym konferencji pokojowej rzuca "mor sl dennik" wiec organ jednej grupy delegatów czeskich jak najgorsze oskarżenia na Polaków pisząc: "spor o cieszyńskie wywołali Polacy dla nas nigdy żadnego sporu nie było, niema i nie będzie. Jakże więc doszło do sporu? Polacy za czasów Austrii prowadzili lud do walki przeciwko nam, a potem kiedyśmy się niczego podobnego nie spodziewali, pojawiło się wojsko polskie w Cieszyńskiem a Cieszyńskie proklamowano jako dzielnicę republiki polskiej. Od tego dnia kiedy wojsko polskie podstępnie i wbrew wszelkiemu prawu wdarło się na Cieszyńskie, datuje się spór o te ziemie. Polski najazd postawił nietylko nas, lecz koalicję przed fakt dokonany. Natychmiastowe wypędzenie Polaków było niemożliwe, ponieważ wojska było mało. Potem Polacy starali się całą siłą sprawę przewlec i zagmatwać. Krakowskie konferencje są próbą dalszego gmatwania sprawy na korzyść Polaków. Nie wątpimy, że w Paryżu przyjęliby z radością wiadomość o ugodnem rozwiązaniu sporu, my byśmy również chętnie widzieli zgodę, lecz oświadczamy z naciskiem, że porozumienie możliwe jest tylko wtenczas, jeżeli Polacy uznają nasze zasadnicze stanowisko, że Śląsk należy do republiki czesko-słowackiej. "morgenzeitung" podaje z Pragi rzekomo na podstawie paryskich "nastrojów" nast. wiadomości: w paryskich kołach konferencyjnych nie przywiązują zbyt wielkiej nadziei do zbliżających się układów w Krakowie między polskimi a czeskimi delegatami w sprawie osiągnięcia porozumienia co do obszaru cieszyńskiego. Na ten wypadek

zdecydowana jest konferencja rozstrzygnąć sama tę sprawę w najbliższych dniach i ustaliła już nawet w tym celu pewne linje wytyczne/?/ ponieważ podział rewiru węglowego okazuje się niestosownym/?/, ze względów ekonomicznych i technicznych, miałyby cały rewir węglowy przypaść Czechom/?/, a Polacy otrzymaliby odszkodowanie w ten sposób iż by im na wieczne czasy kontraktem przyznano pewną ilość добыtego węgla oraz udzielono pewnych koncesji/?/ w komitacie orawskim, celem ułatwienia transportu węgla Polakom oddać się mającego staje się coraz bardziej bliższą urzeczywistnieniu myśl zneutralizowania pod względem gospodarczym całej linii kolei północnej, przez co ułatwionem byłoby też zapatrwanie Niem. Austrii w Węgiel, kontrola przysługiwalaby w tym wypadku jednemu z państw koalicyjnych prawdopodobnie Ameryce. możliwe, że także nastroje panują w Paryżu wśród delegacji czeskiej a tembardziej wśród Czechów ostrawskich. W danym wypadku idzie widocznie o przygotowanie na maksimum zadań czeskich kwestje neutralizacji kolei północnej jest prawdopodobna w związku z neutralizacją / i wykupem przez amerykanów/ kolei południowej prowadzącej do Tryestu. Oczywiście trudno będzie jeżeli inspirowana nastrojowa wiadomość jest zgodna ze stanowiskiem delegacji czeskiej znaleźć platformę do rokowań w poniedziałek dnia 21 lipca o godz. 8 rano przyjeżdża na dworzec nor Ostrawa przywóz czeski minister dla obrony narodowej Wacław Kłofacz od jutra będę wysyłał raporty z Krakowa

Za zgodność:

Czacza m.p.

Rotmistrz